ДО ЧЛЕНОВЕТЕ НА
НАУЧНОТО ЖУРИ към
ИНСТИТУТА ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО
БАН

СТАНОВИЩЕ
от
проф. д-р ПОЛЯ ГОЛЕВА
относно
дисертацията
на
ХРИСТО СВЕТОСЛАВОВ СИМЕОНОВ
за присъждане на научната степен „Доктор по право”

Със заповед на Директора на Института за държавата и правото съм назначена за член на научното жури, което провежда процедурата за защита на дисертацията на Христо Светославов Симеонов, задочен докторант, за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в Института за държавата и правото при БАН на тема „Вписване на прехвърляне на вземане, обезпечено с ипотека”. Моята задача се състои в даване на становище.

Задачата, която си е поставил докторантът, е конкретна и с ясно очертани параметри – проблемите на вписването на цесия на обезпечено с ипотека вземане. За да стигне до същността на проблема обаче авторът е трябвало да премине през доста сложни актуални институти като вписването в имотния регистър, прехвърлянето на вземане, ипотеката. Навлизането в едни от комплицираните области на вещното и на облигационното право предполага отличното познаване на тези два най-важни клона на гражданското право. Докторантът показва завидни знания и компетентно анализира институтите, които са необходими, за да изтъкне спецификата на десертационната тема. В работата правят впечатления именно критичните и новаторски анализи на докторанта по въпросите на вписването и ипотеката. Особено значими са приносите му в сферата на вписването в имотния регистър. Авторът извършва едно задълбочено изследване и притежаващо приносен характер проучване на вписването. Тук

проличават познанията му по двете основни системи на вписването в имотния регистър - негативната френска и позитивната немска система. Умелото съчетание на историкоправния, сравнителноправния и позитивноправния метод водят до значими изводи за действието на вписването в имотния регистър. Определянето на момента на настъпване на правните последици от вписването на прехвърляне на вземане, обезпечено с ипотека, има важно значение за решаването на изключително важните за обществото спорове за цесиите на обезпечени с ипотека вземания с участието на банки в производство по банкова несъстоятелност.

Авторът прави ясен и задълбочен анализ на вписването по българското вещно право и очертава трите вида действие – първото – основното - оповестителното (даване на гласност на подлежащите на вписване актове), второто - противопоставимостта на вписаните първи по време актове спрямо по-късно вписаните актове за конкуриращи права на трети лица и трето, по изключение – конститутивното – когато вписването е елемент от фактическия състав, от който възникват правните последици на акта. Критикувайки все още действащата у нас негативна и персонална система на вписването, докторантът стига до извода на спорния в съдебната практика въпрос за конститувното действие на вписването на прехвърлянето на обезпеченото с ипотека вземане по чл. 171 ЗЗД. Освен това, той излиза извън рамките на този частен случай и разпростира идеята си за конститутивното действие и по отношение на всички останали актове, които подлежат на вписване. Приложимата все още у нас френска персонална система има само оповестително - защитно действие – гласност и противопоставимост на актовете на трети лица с конкуриращи права.

Интересно и с приносен характер е историческото и сравнителноправното изследване на цесията. За първи път в нашата литература се дава стегнато концентрирано представяне на договора за прехвърляне на вземане в светлината на законодателствата на развитите правни системи. Същата е констатацията ми за изследването на ипотеката. Но най-силно е научното присъствие на докторанта на плоскостта на вписването в имотния регистър. И неговият категоричен извод: вписването на актове за прехвърляне на право на собственост и учредяване на вещни права върху недвижим имот, които са преобладаващият брой подлежащи на вписване актове в имотния регистър, има оповестително-защитно действие.

За разлика от тях, обаче, авторът приема, че вписването на цесията на обезпечено с ипотека вземане има конститутивно действие. Според него невписаната цесия не следва да поражда действие нито между страните по цесионния договор, нито

спрямо длъжника и третите лица. Основният му аргумент е буквата на закона – чл. 171 ЗЗД използва изрично израза „за да имат действие", което според него недвусмислено издава намерението на законодателя да провъзгласи конститутивното действие на вписването на визираните в същия член актове. Но важен аргумент е също така действието на вписването erga omnes и обезпечаването на правната сигурност.

Докторантът прави в края на труда си предложения за усъвършенстване на законодателството в разглежданата област. Освен че неговите предложения de lege ferenda засягат редица законови и подзаконови актове, те са придружени с обосновани и аргументирани мотиви. Разбира се, изводите, разсъжденията, предложенията могат да предизвикат спор в теорията и практиката, но следва да се отчете последователността на автора, логическото единство, което съставляват неговите анализи и изводи. Авторът е последователен и единен в защита на своето становище и заслужава да бъде подкрепен.

Накрая бих искала да поставя един въпрос на докторанта – може ли оповестително – защитното действие на вписването в имотния регистър по чл. 113 ЗС да се сравни с действието на вписването по чл. 599 ГПК и чл. 10 ЗТРРЮЛНЦ или става дума за различни видове действия по своята правна същност? Възможно ли е да се изведе общо генерално правило, т.е. родово понятие за действието на вписването в регистър, независимо дали той е във вещното, търговското, семейното право?

Извод:

Според мен докторантът със своя труд показва качества, които трябва да притежава един бъдещ учен – логичност, точност, концентрираност, задълбоченост и компетентност. Затова убедено препоръчвам и предлагам научното жури да се обедини около една положителна оценка и да предостави на г-н Христо Симеонов научната и образователна степен „доктор" в научната област „социални и правни науки". Той отговаря на условията и критериите, поставени в Закона за развитие на академичния състав в Р България и правилника за неговото прилагане.

2.5.2019 г. Подпис: